

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied Gemeente Lingewaard

Gemeente Lingewaard

23 mei 2012
Definitief rapport
9X3266

ROYAL HASKONING
Enhancing Society

HASKONING NEDERLAND B.V.
RUIMTE & MOBILITEIT

Chopinlaan 12
Postbus 8064
9702 KB Groningen
+31 50 521 42 14 Telefoon
+31 50 526 14 53 Fax
info@groningen.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied
Gemeente Lingewaard
Verkorte documenttitel Notitie R&D Buitengebied Lingewaard
Status Definitief rapport
Datum 23 mei 2012
Projectnaam Plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied
Gemeente Lingewaard
Projectnummer 9X3266
Opdrachtgever Gemeente Lingewaard
Referentie 9X3266/R00002/ALO/Gron

Auteur(s) ir. A. (Anke) Lodder, dr. A.J.M. (Sandra) Bos
Collegiale toets
en vrijgave door dr. A.J.M. (Sandra) Bos
Datum/paraaf 23-5-2012

INHOUDSOPGAVE

	Blz.	
1	INTRODUCTIE	1
1.1	Achtergrond	1
1.2	Aanleiding	1
1.3	Procedure plan-MER	2
1.4	Visie op plan-MER	4
1.5	Leeswijzer	5
2	REIKWIJDTE PLAN-MER	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Selectiecriteria voor onderwerpen in het plan-MER	7
2.3	Selectie onderwerpen plan-MER bestemmingsplan Buitengebied	9
2.3.1	Ontwikkelingsruimte voor intensieve veehouderijen en grondgebonden veehouderijen	10
2.3.2	Ontwikkelingsruimte voor glastuinbouw	12
2.3.3	Overige ontwikkelingen die bijdragen aan de cumulatieve effecten in het gebied	15
3	DETAILNIVEAU PLAN-MER	19
3.1	Inleiding	19
3.2	Nadere uitwerking onderwerpen plan-MER	19
3.2.1	Ontwikkelingsruimte voor intensieve veehouderijen en grondgebonden veehouderijen	19
3.2.2	Ontwikkelingsruimte voor glastuinbouw	24
3.3	Beïnvloeding natuur	28
3.4	Cumulatieve effecten	32
3.5	Ontwikkeling van alternatieven	32
4	AANPAK MILIEUBEOORDELING	33
4.1	Inleiding	33
4.2	Aanpak en toetsingskader	33
4.3	Resultaat	34

1 INTRODUCTIE

1.1 Achtergrond

De gemeente Lingewaard is bezig met de voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied. Het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied Lingewaard biedt kansen.

Voor het buitengebied van de gemeente Lingewaard gelden nu nog bestemmingsplannen uit de drie voormalige gemeenten Bemmel, Gendt en Huissen. Deze plannen dateren van 1978 en 1985 en zijn sinds de vaststelling al vele malen herzien en gewijzigd: er is daardoor een lappendeken van bestemmingsplannen ontstaan. Deze plannen kennen allemaal verschillende regimes die tot een ongelijke beoordeling van vergelijkbare situaties kunnen leiden.

Bovendien kunnen veel ontwikkelingen niet worden begeleid met de oude plannen en zijn de huidige plannen slecht te handhaven. Dit én het feit dat de gemeente op 1 juli 2013 moet beschikken over actuele bestemmingsplannen is voldoende reden om de bestemmingsplannen voor het Buitengebied te actualiseren.

Na vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied moet de gemeente beschikken over een plan dat:

- actueel, adequaat en digitaal raadpleegbaar is;
- een duurzaam kader biedt voor behoud en versterking van waarden;
- aangepast is aan en inspeelt op bestaand beleid en wet- en regelgeving;
- inspeelt op ontwikkelingen en wensen van gemeente en de gebruikers van het gebied;
- uniforme regels bevat;
- handhaafbaar is.

In het bestemmingsplan Buitengebied Lingewaard is sprake van een aantal ontwikkelingen met mogelijk natuur- en milieueffecten die het kader vormen voor het opstellen van een plan-m.e.r.

1.2 Aanleiding

Op 27 juni 2001 is de Europese richtlijn betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's vastgesteld.¹ Het doel van deze richtlijn is om bij de besluitvorming over plannen en programma's het milieu een volwaardige plaats te geven. In Nederland is deze richtlijn bekend geworden onder de naam Strategische Milieubeoordeling (SMB).

In september 2006 is de richtlijn omgezet in nationale wetgeving. De Wet Milieubeheer (hoofdstuk 7 Wm) en het Besluit milieueffectrapportage 1994 (Besluit m.e.r. 1994) zijn hierdoor gewijzigd. Als plannen (uiteindelijk) kunnen leiden tot concrete projecten of activiteiten met mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu dan kan een m.e.r. voor

---

¹ Richtlijn 2001/42/EG, Pb. EG 2001 L 197, p 30 e.v.

plannen (plan-m.e.r.) uitgevoerd moeten worden.² Later kan dan alsnog een besluit-m.e.r.plicht bestaan bij de daadwerkelijke realisering van de voorgenomen m.e.r.plichtige activiteit.

Voorafgaand aan besluiten door een overheid is het verplicht om voor bepaalde plannen een plan-m.e.r. uit te voeren. Het gaat daarbij om wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- die het *kader vormen* voor toekomstige besluit-m.e.r.(beoordelings)plichtige besluiten, zoals genoemd in kolom 4, onderdeel C en D van het Besluit m.e.r. 1994 (artikel 7.2, tweede lid, Wm) of;³
- waarvoor een Passende Beoordeling nodig is op grond van artikel 19f, lid 1 van de Natuurbeschermingswet 1998 (artikel 7.2a Wm).

Met betrekking tot het bestemmingsplan Buitengebied is geconstateerd dat het plan voor een aantal m.e.r.plichtige onderwerpen een kader vormt en dat voor een aantal onderwerpen mogelijk een Passende Beoordeling moet worden gemaakt. Daarom is voor het bestemmingsplan Buitengebied de plan-m.e.r.procedure ingezet.

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Voor u ligt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau waarin wordt aangegeven welke onderwerpen in het milieuraapport behandeld worden. Daarnaast wordt aangegeven op welke wijze en met welk detailniveau de milieueffecten van deze onderwerpen beschreven zullen worden.

1.3 Procedure plan-MER

Voor de totstandkoming van het plan-MER wordt aangesloten bij de bestemmingsplanprocedure. Daarnaast zijn de wettelijke eisen voor plan-MER uit de Wet milieubeheer van belang.

In onderstaande tabel 1 is weergegeven hoe het proces van het bestemmingsplan en het plan-MER gelijktijdig verlopen in de tijd. De wettelijke verplichtingen zijn hierin cursief aangegeven.

Naast het nieuwe bestemmingsplan en het plan-MER dient, gezien de mogelijke ontwikkelingen, een passende beoordeling te worden opgesteld. Deze passende beoordeling is een verplicht onderdeel van het plan-MER. Het Plan-MER en de passende beoordeling kunnen gelijktijdig worden opgesteld.

Voorafgaand aan het opstellen van een plan-MER is het wettelijk verplicht om een raadplegingsronde te houden over de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER. Hiervoor wordt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld. Met een dergelijke notitie, worden de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER afgebakend.

---

² Er kan onderscheid gemaakt worden tussen de termen 'm.e.r.' en 'MER'. De term 'm.e.r.' staat voor de milieueffectrapportage procedure en de term 'MER' betreft het daadwerkelijke Milieu Effect Rapport.

³ In het Besluit m.e.r. 1994 zijn de bestuursrechtelijk en wettelijk verplichte plannen limitatief opgenomen.

Tabel 1. Overzicht procedure plan-m.e.r., gekoppeld aan de relevante stappen van de bestemmingsplanprocedure

Relevante stappen bestemmingsplanprocedure	Procedure plan-MER
Voorontwerp Bestemmingsplan	Beoordeling noodzaak plan-MER
	<i>Kennisgeving en inspraak*</i>
	Opstellen notitie R&D
	Aanvaarden notitie R&D door B&W
	<i>Raadpleging (incl. advisering Commissie m.e.r.)</i>
	<i>Opstellen plan-MER</i>
Vaststellen Ontwerp Bestemmingsplan	Aanvaarden plan-MER door Gemeenteraad/B&W
Kennisgeving en ter inzage legging Ontwerp Bestemmingsplan	<i>Kennisgeving en ter inzage legging plan-MER</i>
	<i>Advisering Commissie m.e.r.</i>
Definitief Bestemmingsplan	<i>Opstellen motiveringsparagraaf</i>
	<i>Evaluatie</i>

Toelichting

R&D : reikwijdte en detailniveau

cursief : wettelijke verplichting

* : kennisgeving en inspraak valt samen met het uitbrengen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau

In kader 1 zijn alle wettelijke stappen van de plan-m.e.r. procedure uiteen gezet. Deze stappen zijn verplicht volgens de vernieuwde m.e.r. regelgeving die per 1 juli 2010 van kracht gaat.

Kader 1. Stappen plan-m.e.r. procedure [Commissie m.e.r., 2010]

<p>1. <u>Kennisgeving en inspraak</u> Het bevoegde gezag geeft zo spoedig mogelijk openbaar kennis van het voornemen om een plan te gaan vaststellen. In die kennisgeving staat:</p> <ul style="list-style-type: none">
• dat de stukken over het plan ter inzage worden gelegd en waar en wanneer dit gebeurt;
• dat er gelegenheid wordt geboden zienswijzen over het voornemen naar voren te brengen, aan wie, op welke wijze en binnen welke termijn;
• of de Commissie m.e.r. of een andere onafhankelijke instantie gevraagd wordt advies uit te brengen over de voorbereiding van het plan;
• of een andere procedure voor het plan gevolgd wordt dan normaal gesproken voor dit plan wordt gevolgd, omdat het ontwerpplan ter inzage moet worden gelegd.
<p>2. <u>Raadpleging</u> Het bevoegde gezag raadpleegt de adviseurs en de overheidsorganen die bij de voorbereiding van het plan moeten worden betrokken over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Het raadplegen van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) over de reikwijdte en het detailniveau is niet verplicht, maar is op vrijwillige basis mogelijk. Wanneer de Commissie adviseert, stelt zij een werkgroep samen en brengt zij schriftelijk een (openbaar) advies uit.</p>
<p>3. <u>Notitie reikwijdte en detailniveau</u> Het bevoegde gezag kan ervoor kiezen een notitie reikwijdte en detailniveau op te stellen. Dit is geen wettelijke verplichting.</p>
<p>4. <u>Milieueffectrapport (MER)</u> Het bevoegde gezag is verantwoordelijk voor het opstellen van het MER. Het opstellen is niet aan een termijn gebonden.</p>

5. Kennisgeving en ter inzage legging MER en ontwerpplan
Het bevoegde gezag geeft kennis van het MER en het ontwerpplan en legt beiden ter inzage.
6. Inspraak
Iedereen kan zienswijzen indienen op het MER en het ontwerpplan. De termijn hiervoor is doorgaans zes weken, maar volgt de termijn van bedenkingen van de procedure voor het besluit over het plan.
7. Advisering door de Commissie m.e.r.
De Commissie m.e.r. brengt advies uit over het MER binnen de termijn die ook voor de zienswijzen geldt (doorgaans zes weken).
8. Vaststelling van het plan
Het bevoegde gezag stelt het plan vast. Daarbij geeft het aan hoe rekening is gehouden met de in het MER beschreven milieugevolgen en wat het bevoegde gezag heeft overwogen over de in het MER beschreven alternatieven, over de zienswijzen en over het advies van de Commissie m.e.r. Verder wordt vastgesteld hoe en wanneer er geëvalueerd wordt.
9. Bekendmaking plan
Het plan wordt bekendgemaakt. De bekendmaking vindt in principe plaats op de manier zoals dit in de wet staat op grond waarvan het plan wordt vastgesteld. Ook wordt het vaststellen van het plan meegedeeld aan degenen die zienswijzen hebben ingediend.
10. Evaluatie
Het bevoegde gezag evalueert de werkelijk optredende milieugevolgen zoals dat beschreven is in de evaluatieparagraaf van het plan. Het bevoegde gezag neemt zo nodig aanvullende maatregelen om de gevolgen voor het milieu te beperken.

1.4 Visie op plan-MER

De plan-m.e.r.procedure heeft betrekking op de verschillende functies in het planvormingsproces van het bestemmingsplan. Doel van het plan-MER is om bij de besluitvorming over het bestemmingsplan het milieu een volwaardige plaats te geven met het oog op de bevordering van een duurzame ontwikkeling.

Het biedt het gemeentebestuur een kader voor discussie over de milieumambities en milieuaspecten van het bestemmingsplan met betrokken bestuursorganen, instanties en burgers.

Het biedt milieu-input voor de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Lingewaard. Alternatieve ontwikkelingsrichtingen worden in beeld gebracht en beoordeeld op hun effecten. De afweging van alternatieven ligt ten grondslag aan de keuzes die gemaakt worden voor het bestemmingsplan.

Het plan-MER geeft inzicht in de aandachtspunten voor de navolgende m.e.r.-procedures die doorlopen zullen worden voor de besluiten omtrent verschillende onderwerpen die in het plan-MER reeds zijn behandeld. De aandachtspunten betreffen milieuaspecten die nadere uitwerking behoeven, zoals geluid, luchtkwaliteit of landschap.

Het plan-MER zal tevens een beschrijving geven van de verwachte cumulatieve milieueffecten van het bestemmingsplan.

1.5 Leeswijzer

In het tweede hoofdstuk van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt in gegaan op de reikwijdte van het plan-MER. Dit betreft de selectiecriteria en de selectie van onderwerpen. Het derde hoofdstuk gaat in op het detailniveau waarop de verschillende onderwerpen in het plan-MER worden beoordeeld. In hoofdstuk 4 wordt de aanpak van de milieubeoordeling behandeld.

2 REIKWIJDTE PLAN-MER

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de reikwijdte van het plan-MER beschreven. In paragraaf 2.2 komen de selectiecriteria voor onderwerpen in het plan-MER aan bod. Vervolgens worden in paragraaf 2.3 de onderwerpen uit het bestemmingsplan 'Buitengebied' benoemd, die in het plan-MER behandeld zullen worden.

2.2 Selectiecriteria voor onderwerpen in het plan-MER

Algemene selectiecriteria

Voorafgaand aan de vaststelling van bepaalde plannen is het verplicht een milieu-effectrapport op te stellen (een zogenoemd plan-MER). Het gaat daarbij om plannen die betrekking hebben op activiteiten die belangrijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu. Meer concreet geldt de plan-m.e.r.plicht voor:

- plannen die het kader vormen voor m.e.r.plichtige of m.e.r.beoordelingsplichtige besluiten (artikel 7.2, tweede lid, Wet milieubeheer);
- wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht vast te stellen plannen, waarvoor een Passende Beoordeling moet worden gemaakt op grond van artikel 19f, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 (artikel 7.2a Wet milieubeheer).

Kader voor m.e.r.(beoordelings)plichtige besluiten

Teneinde te bereiken dat al in een vroegtijdig stadium (op abstract-strategisch niveau) een verantwoorde afweging van milieuaspecten wordt gemaakt, heeft de wetgever ervoor gekozen plannen die een kader vormen voor deze m.e.r.(beoordelings)plichtige besluiten plan-m.e.r.plichtig te maken.

De vraag is, wanneer sprake is van kaderstelling. Kaderstelling wordt in de Nederlandse wetgeving niet gedefinieerd. Wel wordt in de parlementaire geschiedenis het volgende aangegeven. Het plan of de onderdelen van het plan moeten, om kaderstellend te kunnen zijn, enige mate van concreetheit hebben. Er moet in elk geval een duidelijke relatie zijn met één of meer activiteiten zoals opgenomen in onderdeel C of D van de bijlage behorend bij het Besluit m.e.r. 1994. Met andere woorden, de plannen moeten ten minste 'de toon zetten voor'.⁴

In de Wm wordt bepaald dat een plan in elk geval het kader voor een zodanig besluit vormt, indien in dat plan een locatie of een tracé wordt aangewezen voor de desbetreffende m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteit dan wel indien ten aanzien van die activiteit één of meerdere locaties of tracés worden overwogen.⁵ Kortom: een activiteit in een bestemmingsplan dient in ieder geval in zekere mate concreet te zijn, wil het voor een plan-m.e.r. in aanmerking komen.

Dit betekent niet dat wanneer geen locatie of tracé wordt aangewezen, dat een activiteit dan onvoldoende concreet is. Wanneer een activiteit mogelijk wordt gemaakt terwijl nog

---

⁴ Velsen, S.M., *Milieueffectrapportage bij ruimtelijke plannen: Quo vadis? (deel 1)*. BR 2007/218, p. 927.

⁵ Artikel 7.2 lid 2 Wm.

geen locatie is aangewezen, kan de activiteit in een aantal gevallen toch beschouwd worden als een voldoende concrete activiteit.

Een uitspraak is voldoende concreet wanneer het plan het beoordelingskader kan vormen voor nageschakelde planvorming of toekomstige besluiten. Een uitspraak is ook voldoende concreet wanneer in redelijkheid een verband te leggen is tussen de beleidsuitspraak en de milieugevolgen, zowel in ruimte als in tijd. Wanneer de milieugevolgen niet te voorspellen zijn of er nauwelijks milieugevolgen te verwachten zijn, is een beoordeling niet zinvol.

Vervolgbesluitvorming

Beleidsuitspraken over activiteiten waarover al vervolgbesluitvorming heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld in de vorm van vaststelling en goedkeuring van een bestemmingsplan en vergunningverlening, vallen niet onder de plan-m.e.r.plicht. Dit geldt ook voor beleidsuitspraken die een bestaande situatie vastleggen.

Indien een eerder (bijvoorbeeld provinciaal) ruimtelijk plan al voorziet in een bepaalde ontwikkeling, en de gemeente is gehouden het betreffende ruimtelijke besluit over te nemen, dan geldt voor deze ontwikkeling eveneens geen plan-m.e.r.plicht. Het gaat er hier om dat de gemeente voor deze ontwikkeling niet het bevoegd gezag is.

Wanneer voor een project reeds een MER wordt of is gemaakt, betekent dit nog niet dat ook vervolgbesluitvorming heeft plaatsgevonden. Afhankelijk van de status van de vervolgbesluitvorming dient te worden bepaald of een plan-MER noodzakelijk is. De informatie uit het MER kan worden gebruikt in het plan-MER.

Passende Beoordeling

Voor speciale beschermingszones, zoals bedoeld in de Vogel- en Habitatrichtlijn, richtlijnen voor Natura 2000, geldt een streng beschermingsregime. Dit regime houdt in dat moet worden beoordeeld of de instandhoudingdoelen van het gebied in gevaar zullen komen als gevolg van plannen of projecten. Deze beoordeling wordt een Passende Beoordeling genoemd.

Dit beschermingsregime geldt niet alleen voor besluiten, maar ook voor plannen. Aangezien het opstellen van een milieueffectrapport een uitermate geschikt instrument is voor het uitvoeren van een Passende Beoordeling, heeft de wetgever ervoor gekozen alle plannen, waarvoor een Passende Beoordeling moet worden gemaakt, plan-m.e.r.plichtig te maken.

Het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied grenst aan Natura 2000 gebied Gelderse Poort. Daarnaast zijn ook enkele verder weg gelegen Natura 2000-gebieden mogelijk van belang in de natuurbeoordeling voor het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Lingewaard (zie paragraaf 3.3).

Voor het uitvoeren van een Passende Beoordeling is het streven om te volstaan met één toetsmoment. Dit is echter alleen mogelijk als het te toetsen plan, eventueel met wijzigingsbevoegdheid, voldoende concreet is; een activiteit wordt bij voorkeur éénmalig passend beoordeeld. Is een activiteit nog onvoldoende concreet, dan zit er niets anders

op dan het bestemmingsplan eerst apart te toetsen en later de activiteit, als de mogelijke effecten en mogelijke mitigerende maatregelen meer duidelijk zijn.

Activiteiten uit vorige bestemmingsplannen

Bij het bepalen van de m.e.r.plicht worden reeds gerealiseerde activiteiten buiten beschouwing gelaten.⁶ Er is alleen rekening gehouden met voorgenomen activiteiten voor zover deze activiteiten wijzigen of uitbreiden ten opzichte van de bestaande activiteit in de vigerende bestemmingsplannen. Wel geldt voor bestemde activiteiten in de vorige bestemmingsplannen die nog niet zijn gerealiseerd, maar opnieuw worden bestemd, een plan-m.e.r.plicht, indien deze zijn opgenomen in onderdeel C of D van het Besluit m.e.r. 1994 en er niet eerder een MER gemaakt is.

Activiteiten die niet worden meegenomen in het plan-MER

Naast de activiteiten die in het plan-MER worden meegenomen, zijn er activiteiten die niet worden meegenomen. De voornaamste redenen om activiteiten niet mee te nemen in het plan-MER zijn:

- de beleidsverantwoordelijkheid ten aanzien van de activiteit ligt niet bij de gemeente;
- de activiteit is niet m.e.r.- of m.e.r. beoordelingsplichtig;
- de (navolgende) besluitvorming rond het onderwerp is reeds voltooid;
- de beleidsuitspraak of activiteit is onvoldoende concreet;
- er is geen initiatief in beeld binnen de planperiode.

Het hele plan is plan-m.e.r.plichtig

Bij een plan-m.e.r.plicht van het bestemmingsplan Buitengebied is het hele bestemmingsplan plan-m.e.r.plichtig. Dit betekent dat het plan-MER niet beperkt mag worden tot de m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten waarvoor het plan een kader vormt en de activiteiten waarvoor een Passende Beoordeling gemaakt moet worden. De integrale en cumulatieve effecten van het plan worden in een plan-MER meegenomen.

2.3 Selectie onderwerpen plan-MER bestemmingsplan Buitengebied

Voor de selectie van onderwerpen die meegenomen worden in het plan-MER, is de Kadernota voor het bestemmingsplan Buitengebied gescreend. Aan de hand van de selectiecriteria is bepaald welke onderwerpen leiden tot de plan-m.e.r.plicht. Op basis van de selectiecriteria worden de onderstaande onderwerpen meegenomen in het plan-MER. In de navolgende paragrafen worden deze onderwerpen toegelicht.

---

⁶ Zie Nota van toelichting bij het oorspronkelijke Besluit m.e.r. 1994, Stb. 1994, 540, p.46.

2.3.1 Ontwikkelingsruimte voor intensieve veehouderijen en grondgebonden veehouderijen

Uitbreidingsruimte grondgebonden landbouw en intensieve veehouderij

Er wordt in het buitengebied van Lingewaard ten behoeve van de ontwikkelingsmogelijkheden binnen agrarische bouwvlakken onderscheid gemaakt in:

- intensieve veehouderij;
- grondgebonden agrarische bedrijven (waaronder paardenhouderijen);
- glastuinbouwbedrijven.

Van de verschillende categorieën bedrijven zijn vooral de veehouderijen relevant in relatie tot mogelijke milieueffecten. In deze paragraaf richten we ons op de intensieve veehouderij en de grondgebonden veehouderijen, zoals melkvee- en paardenhouderijen. Glastuinbouwgebieden worden in de volgende paragraaf behandeld.

Binnen het nieuwe bestemmingsplan wordt de grootte van de bouwvlakken van de veehouderijen opnieuw vastgesteld. Binnen de bouwvlakken kan ruimte zijn voor uitbreiding. Op de wijze waarop de grootte van de bouwvlakken wordt vastgesteld in detail ingegaan in paragraaf 3.2.1.

Daarnaast staat het bestemmingsplan toe dat de bouwvlakken worden vergroot middels een wijzigingsbevoegdheid. Dit is reeds toegelicht in paragraaf 2.3.1. De omvang van de vergroting hangt af van het gebied waarin de bedrijven zijn gevestigd. In tabel 2 zijn de mogelijkheden weergegeven.

Tabel 2. Vergroting agrarisch bouwvlak (geen onderscheid intensief of grondgebonden)

Vergroting bouwvlakken	
Oeverwallen	Wijzigingsmogelijkheden* tot maximaal 2,0 ha.
Dijkzone	Wijzigingsmogelijkheden* tot maximaal 2,0 ha.
Komgronden	Wijzigingsmogelijkheden* tot maximaal 2,0 ha.

* Bij toepassing van een wijzigingsmogelijkheid zal de noodzaak van uitbreiding worden getoetst en zal aangetoond moeten worden dat het een duurzame ontwikkeling betreft die landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden, alsmede omliggende functies en milieuwaarden niet onevenredig beperkt of aantast. Bij de wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van uitbreiding van de agrarische bedrijven wordt tevens landschappelijke inpassing als voorwaarde opgenomen. Verder dient de waterberging te worden geregeld.

Ontwikkeling Intensieve veehouderijen

Binnen de agrarische bouwvlakken is enige uitbreiding toegestaan. Verder worden geen directe uitbreidingsmogelijkheden toegestaan. Uitbreiding van een intensieve veehouderij en/of omschakeling van een grondgebonden agrarisch bedrijf naar een intensieve veehouderij is uitsluitend met een wijzigingsprocedure mogelijk. Het bestemmingsplan kan hiertoe gewijzigd worden, als de omschakeling milieuhygiënisch mogelijk is en als voldoende rekening kan worden gehouden met de effecten op de Natura2000 gebieden.

Ontwikkeling grondgebonden veehouderij

Binnen de agrarische bouwvlakken is enige uitbreiding toegestaan. Er worden verder geen directe uitbreidingsmogelijkheden toegestaan, wel zal binnen bepaalde gebieden via wijziging of omgevingsvergunning uitbreiding mogelijk zijn. Omschakeling van een intensieve veehouderij naar een grondgebonden agrarisch bedrijf is bij recht mogelijk.

Omvang landbouw

In het buitengebied van de gemeente Lingewaard bevinden zich circa 44 intensieve veehouderijen.

Effect van landbouw

Effecten van uitbreiding van agrarische bedrijven zijn voornamelijk van belang als het gaat om veehouderijen, al dan niet intensief. Veehouderijen vormen een belangrijke bron van ammoniakdepositie (stikstof). Wijzigingen in de omvang van deze agrarische bedrijven kunnen een verhoging van de depositie van ammoniak tot gevolg hebben. Deze toename kan negatieve effecten veroorzaken op de natuur. Gezien de gevoeligheid van het Natura 2000-gebied Gelderse Poort voor stikstofdepositie, is een passende beoordeling nodig, voordat het bestemmingsplan kan worden vastgesteld (zie kader 2).

Kader 2. Achtergrond passende beoordeling

In het Natura 2000-gebied Gelderse Poort (en een aantal verder weg gelegen Natura 2000-gebieden) liggen enkele habitattypen die (zeer) gevoelig zijn voor stikstofdepositie, zoals meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, stroomdalgraslanden en droge hardhoutoobossen. Momenteel worden de kritische depositiewaarden van deze habitattypen ruim overschreden door de achtergronddepositie, waardoor de kwaliteit van de habitattypen in gevaar komt. Bij een eventuele toename in depositie door uitbreiding van de veehouderijen kunnen negatieve effecten op voorhand niet worden uitgesloten. Indien sprake is van hoge depositietoenames, kunnen mogelijk ook verder weg gelegen Natura 2000-gebieden effect ondervinden.

Natura 2000-gebieden worden beschermd via de Natuurbeschermingswet. Normaliter wordt bij mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden eerst een voortoets uitgevoerd, waarin wordt gekeken of significante effecten kunnen worden uitgesloten. Is dit niet het geval, dan moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Gezien de gevoeligheid van de Gelderse Poort voor stikstof en de hoge achtergronddepositie in combinatie met de aantallen veehouderijen, is het echter op voorhand al duidelijk dat significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten. De voortoets wordt daarom overgeslagen en de passende beoordeling wordt direct uitgevoerd.

Voor plannen waarvoor een passende beoordeling moet worden uitgevoerd, is het uitvoeren van een plan-MER verplicht. Een plan-MER dient tevens te worden uitgevoerd voor plannen die het kader vormen voor uitbreiding van intensieve veehouderijen waarbij de drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. 1994 worden overschreden (zie kader 3).

Kader 3. Uitwerking plan-m.e.r.plicht intensieve veehouderij

De oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting bestemd voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens is m.e.r.(beoordelings)plichtig in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op 60.000 of meer plaatsen voor mesthoenders, 45.000 of meer plaatsen voor hennen, 2.200 of meer plaatsen voor mestvarkens of 350 of meer plaatsen voor zeugen (Besluit m.e.r. 1994, Onderdeel C, artikel 14 en Onderdeel D, artikel 14).

Met de ruimte voor vergroting van het agrarische bouwvlak wordt uitbreiding van intensieve veehouderijen in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt. Daarbij bestaat de mogelijkheid dat bovenstaande drempelwaarden kunnen worden overschreden. Deze uitbreidingsmogelijkheid maakt het bestemmingsplan kaderstellend voor een m.e.r.plichtige activiteit.

Conclusie

Als gevolg van de mogelijke toename van stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Gelderse Poort door de uitbreidingsmogelijkheden die het bestemmingsplan buitengebied biedt, is een passende beoordeling nodig. Omdat een passende beoordeling nodig is en omdat bij uitbreiding van intensieve veehouderijen mogelijk drempelwaarden voor de plan-m.e.r.plicht worden overschreden, dient tevens een plan-MER te worden opgesteld.

2.3.2 Ontwikkelingsruimte voor glastuinbouw

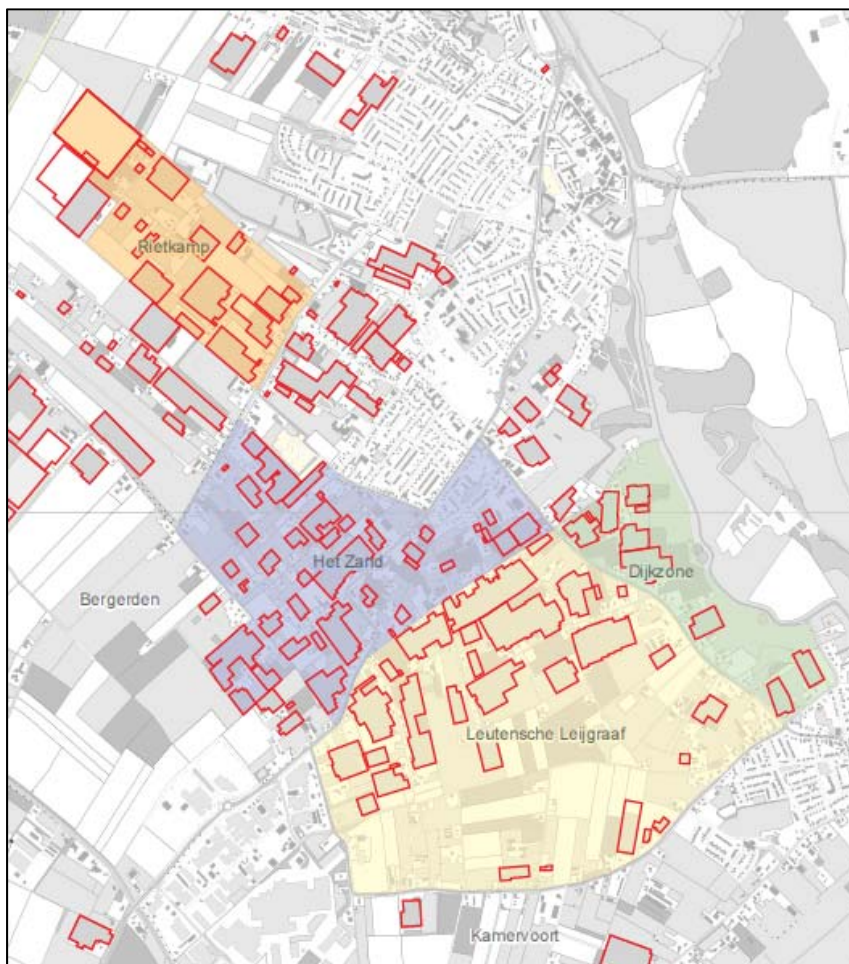
Uitbreidingsruimte glastuinbouw
Tabel 3. Intensivering glastuinbouw

Intensivering van glastuinbouw	
Concentratiegebieden <ul style="list-style-type: none"> • Rietkamp (50 ha) • Leutensche Leigraaf (178 ha) 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiding van bestaande bedrijven • Hervestiging uit bestaand gebied bij recht en/of via wijziging • Nieuwvestiging bij recht en/of via wijziging
Extensivering van glastuinbouw	
Extensiveringsgebieden <ul style="list-style-type: none"> • Dijkzone • Het Zandt 	<ul style="list-style-type: none"> • Enige uitbreiding (eenmalig meer dan 20%) • Geen verdere directe uitbreidingsmogelijkheden
Solitaire glastuinbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Binnen agrarische bouwvlakken enige uitbreiding tot maximaal 20% toegestaan • Geen verdere directe uitbreidingsmogelijkheden

Binnen de bestemming concentratiegebieden glastuinbouw wordt voor een belangrijk deel van de glastuinbouwbedrijven geen bouwvlak aangeduid. Hierdoor is het mogelijk dat binnen deze bestemming direct nieuwe glasopstanden kunnen worden opgericht. Aan de maatvoering worden in de regels eisen gesteld. Indien bedrijven uitbreiden, dan dient op het eigen terrein de waterberging geregeld te worden. In een deel van het gebied Leutensche Leigraaf kan uitbreiding en nieuwvestiging uitsluitend via een wijzigingsbevoegdheid mogelijk gemaakt worden.

In het bestemmingsplan zal voor de bestaande glastuinbouwbedrijven buiten de concentratiegebieden glastuinbouw een bouwvlak worden opgenomen. Hiermee wordt aangesloten bij de systematiek voor de overige agrarische bedrijven. Voor deze

bedrijven wordt enige uitbreiding binnen de bouwvlakken tot maximaal 20 % mogelijk gemaakt.

Figuur 1. In- en extensiveringsgebieden glastuinbouw

Omvang glastuinbouw

In het buitengebied bevinden zich buiten de concentratiegebieden, waar intensivering van glastuinbouw gaat plaatsvinden, circa 77 glastuinbouwbedrijven. Het concentratiegebied glastuinbouw heeft een totale oppervlakte van circa 228 hectare.

Effecten glastuinbouw

Glastuinbouw heeft vooral een impact op het milieu vanuit de volgende aspecten:

- *Teelt en teeltwijze*: De keuze voor de teelt van een bepaald gewas (bijvoorbeeld bloemen of groente) en de wijze waarop geteeld wordt (bijvoorbeeld substraatteelt of in de volle grond) hebben een grote invloed op aspecten als bodemkwaliteit en waterkwaliteit.
- *Optimale inpassing in landschap*: De inrichting van het gebied heeft grote invloed op de mogelijkheden tot behoud van kernkarakteristieken als openheid, groene elementen en lintbebouwing. Ook de ruimtelijke kwaliteit en belevingswaarde van het gebied worden hier verregaand door beïnvloed.
- *Energiehuishouding*: Glastuinbouw gebruikt traditioneel veel energie voor de benodigde warmte en verlichting en productie van CO₂ voor de groei van de planten. Onder andere met het Programma Kas als Energiebron wordt intensief gewerkt aan energiebesparende maatregelen specifiek voor de glastuinbouw en het opwekken en gebruiken van duurzame energie in de glastuinbouw.
- *Ontsluiting*: Glastuinbouw vraagt veel vervoersbewegingen en de ontsluiting van de gebieden is dan ook een belangrijk aspect. Niet alleen heeft de ontsluiting invloed op de luchtkwaliteit en uitstoot van fijn stof en CO₂ in het gebied en naar de omgeving. Het heeft ook een effect op gezondheid en veiligheid.

Of een plan-MER dient te worden uitgevoerd dient te worden beoordeeld voor plannen die het kader vormen voor de vestiging van een glastuinbouwgebied waarbij de drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. 1994 worden overschreden (zie kader 4).

Kader 4.   Uitwerking plan-m.e.r.beoordelingsplicht glastuinbouw

Een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan is m.e.r.beoordelingsplichtig in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op vestiging van een glastuinbouwgebied of bloembollenteeltgebied van 50 hectare of meer (Besluit m.e.r. 1994, Onderdeel D, artikel 9).

Er wordt met de concentratiegebieden glastuinbouw ruimte geboden aan de vestiging van een glastuinbouwgebied van in totaal 228 hectare, waar de beide concentratiegebieden ook ieder afzonderlijk een oppervlakte van 50 hectare of meer hebben. Daarmee is het bestemmingsplan kaderstellend voor een m.e.r.beoordelingsplichtige activiteit.

Conclusie

Met de concentratiegebieden glastuinbouw worden de drempelwaarden voor de plan-m.e.r.beoordelingsplicht overschreden. Dit betekent dat er beoordeeld dient te worden of een MER wordt opgesteld. Gezien de cumulatie van zowel bedrijven in de concentratiegebieden met de bedrijven in de extensiveringsgebieden en de solitaire gebieden en de mate waarin met de concentratiegebieden de drempelwaarde wordt overschreden (drempelwaarde 50 ha, concentratiegebieden 228 ha), is besloten een plan-MER op te stellen.

2.3.3 Overige ontwikkelingen die bijdragen aan de cumulatieve effecten in het gebied

Het bestemmingsplan buitengebied maakt een aantal ontwikkelingen mogelijk die naar eerste inschatting geen grote effecten hebben, maar die mogelijk wel kunnen leiden tot cumulatieve effecten. Deze ontwikkelingen betreffen:

Agrarisch

- Teeltondersteunende voorzieningen (TOV's).
Mogelijk effect op de ruimtelijke kwaliteit.
- Nevenactiviteiten.
Mogelijk effect op verkeers- & vervoersbewegingen.

Recreatie

- Kleinschalig kamperen.
- Bed & Breakfast.
- Groepsaccommodatie.
Voor de drie bovenstaande categorieën is een effect op verkeers- & vervoersbewegingen mogelijk. Ook de impact op de ruimtelijke kwaliteit is relevant.

Wonen

- Huisvesting seizoensarbeiders.
Mogelijk effect op verkeers- en vervoersbewegingen.
- Functieverandering naar Wonen.

De beschrijving van deze overige ontwikkelingen in het plan-MER zal op een globaler niveau plaatsvinden dan de andere onderwerpen (uitbreiding landbouw en glastuinbouw). Onderstaand worden de effecten van de overige ontwikkelingen nader toegelicht.

Teeltondersteunende voorzieningen

Op de oeverwallen zijn tuinbouw- en fruitteeltbedrijven aanwezig. Deze bedrijven maken in toenemende mate gebruik van teeltondersteunende voorzieningen. In de fruitteelt wordt gebruik gemaakt van teeltondersteunende voorzieningen in de vorm van hagelnetten. Een regeling dient praktisch te zijn voor de gebruiker en de toetsers, terwijl wel rekening wordt gehouden met landschappelijke waarden.

Om dit te bewerkstelligen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Binnen de agrarische bouwvlakken is in het hele buitengebied maximaal 1500 m² aan TOV's toegestaan.
- Hoge open TOV's (hagelnetten) zijn tot 6 meter hoogte, direct toegestaan op de oeverwal. Voor de dijkzone geldt dat hagelnetten uitsluitend mogelijk zijn na het doorlopen van een procedure. Hierbij wordt de landschappelijke kwaliteit als toetsingsvoorwaarde gesteld. In de komgronden zijn buiten het agrarisch bouwvlak geen TOV's toegestaan.
- Hoge TOV's zoals teeltondersteunende kassen worden in het buitengebied buiten het bouwvlak niet toegestaan.
- Op de oeverwallen kunnen, buiten het bouwvlak, beperkt lage TOV's worden toegestaan, na het doorlopen van een procedure, Het landschap vormt hierbij één van de toetsingsaspecten.

De landschappelijke waarde van de komgronden is gelegen in de openheid. Teeltondersteunende voorzieningen tasten deze waarde aan en zijn daarom *buiten het agrarisch bouwvlak* niet toegestaan.

TOV's hebben mogelijk een effect op de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

Nevenactiviteiten

Binnen bestaande bebouwing kan conform regulier provinciaal beleid bij recht maximaal 25% van het bebouwd oppervlak tot een maximum van 350 m² worden gebruikt voor nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven. Deze nevenactiviteiten kunnen worden ontwikkeld in het kader van de plattelandsontwikkeling en richten zich op agrarisch verwante bedrijvigheid, recreatieve voorzieningen, en onderschikte detailhandel in streekgebonden producten.

Agrarische bedrijven kunnen hun inkomsten verbreden door middel van neventakken. Het gaat om activiteiten met een lichte milieucategorie. Zoals ook geldt voor hergebruik van agrarische bebouwing, dragen nevenactiviteiten van agrarische bedrijven bij aan de instandhouding van landschappelijke en cultuurhistorische waarden en de instandhouding van een goede woon- en leefomgeving in het buitengebied.

De activiteiten kunnen leiden tot meer verkeers- en vervoersbewegingen en kunnen van invloed zijn op verkeersveiligheid en op woon- en leefomgevingsaspecten als luchtkwaliteit, geur en geluid.

Kleinschalig kamperen - Bed & breakfast - Groepsaccommodatie

Bestaande kleinschalige kampeerterreinen worden als zodanig in het bestemmingsplan opgenomen. Nieuwe kleinschalig kampeerterreinen kunnen via een binnenplanse afwijkingsprocedure (de vroegere vrijstelling/ontheffing) bij bestaande agrarische bedrijven en bij burgerwoningen worden toegestaan op de oeverwallen en de dijkzone. Voorwaarde is dat de ontwikkeling van het kampeerterrein bij moet dragen aan de gewenste ruimtelijke kwaliteit.

In het bestemmingsplan wordt, na het doorlopen van een procedure, de mogelijkheid geboden voor realisering van een bed & breakfast voorziening in bestaande bebouwing, behorend bij een woning of een agrarisch bedrijf.

Voor het hele buitengebied geldt dat het inrichten van gebouwen ten behoeve van groepsaccommodatie binnen de bestaande bebouwing kan worden toegestaan, zij het dat de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 350m² per agrarisch bedrijf (zie onder 'nevenactiviteiten').

De activiteiten kunnen leiden tot meer verkeers- & vervoersbewegingen. Ook de impact op de ruimtelijke kwaliteit is relevant. Ook kunnen de activiteiten van invloed zijn op verkeersveiligheid en op het woon- en leefomgevingsaspect geluid.

Huisvesting seizoenarbeiders

De vigerende bestemmingsplannen kennen geen regeling voor tijdelijke huisvesting van seizoenarbeiders. Vanuit de agrarische sector is aangegeven dat een dergelijke

regeling wel gewenst is. In het plan zal een regeling worden opgenomen, dat huisvesting van seizoensarbeiders binnen de bestaande bebouwing binnen een begrensde periode mogelijk maakt. De exacte invulling van de voorwaarden wordt in overleg met de agrarische sector bepaald.

Huisvesting van seizoenarbeiders kan op verschillende manieren vorm krijgen. In bestaande gebouwen blijft de impact op bijvoorbeeld de woon- en leefomgeving beperkt. Wel leidt de huisvesting tot een toename van verkeersbewegingen.

3 DETAILNIVEAU PLAN-MER

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het detailniveau van het plan-MER besproken. De onderwerpen 'ontwikkelingsruimte intensieve en grondgebonden veehouderijen' en 'ontwikkelingsruimte voor glastuinbouw', die zijn aangegeven in het vorige hoofdstuk, worden hier nader uitgewerkt in paragraaf 3.2. De overige ontwikkelingen worden in het plan-MER globaal uitgewerkt. In deze notitie R&D beperken we ons tot de beschrijving in paragraaf 2.3.3. In paragraaf 3.3 wordt ingegaan op de beïnvloeding van natuur. In paragraaf 3.4 wordt ingegaan op de ontwikkeling van alternatieven in het plan-MER.

3.2 Nadere uitwerking onderwerpen plan-MER

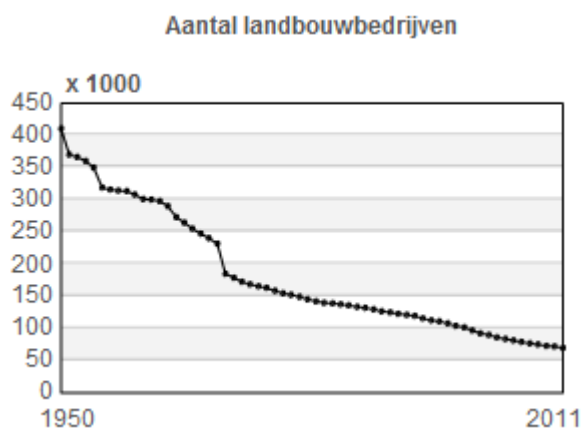
3.2.1 Ontwikkelingsruimte voor intensieve veehouderijen en grondgebonden veehouderijen

Algemene ontwikkelingen in de veehouderij

In de veehouderij zijn veel factoren van invloed op de omvang van de veehouderijen. Het gaat hier om marktontwikkelingen, leeftijd van de agrariër, opvolging, dierenwelzijn, ontwikkelingen in wet- en regelgeving (afschaffing melkquotering, Meststoffenwet, Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij).

De economische omvang van de sector in Nederland daalt. Er kan sprake zijn van groei op bepaalde plaatsen, maar ook van krimp elders. Tegenover de landelijk dalende trend staat een (kleine) groei als gevolg van afschaffing van het melkquotum. Eind 2007 heeft de Europese Unie concrete voorstellen gedaan voor versoepeling en uiteindelijk afschaffing (in 2015) van het melkquotum in de EU. Naar verwachting zal de productie toenemen in gebieden waar efficiënt geproduceerd wordt. Dit heeft tot gevolg dat de prijzen omlaag gaan, waardoor minder efficiënte bedrijven zullen afhaken. De totale melkproductie in de EU zal daarom na (geleidelijke) afschaffing van de melkquotering maar weinig (2 à 3%) toenemen, zo blijkt uit diverse modelstudies [Van Berkum, 2008]. De Europese melkproductie zal waarschijnlijk het meest toenemen in de geografische 'strook' die loopt van Ierland in het westen naar Polen in het oosten. Daarbij is een uitbreiding van de melkproductie in Nederland zeer wel mogelijk [Van Berkum, 2008].

In 2011 telde Nederland ruim 70 duizend land- en tuinbouwbedrijven. Sinds 2000 is dat aantal met 28 procent afgenomen. De oppervlakte landbouwgrond is in die jaren met slechts 6 procent afgenomen. De boerenbedrijven zijn dus steeds groter worden. In 2011 had 16 procent van de boerenbedrijven meer dan 50 hectare landbouwgrond, terwijl dat in 2000 nog maar 9 procent was. In 2011 was er op ruim 3 procent van de boerenbedrijven zelfs meer dan 100 hectare landbouwgrond. Dit was in 2000 nog 1 procent.

Figuur 2. Aantal landbouwbedrijven in Nederland, CBS 2012

Ontwikkelingen in de omvang van de veehouderij in Lingewaard (2005 – 2011)

In onderstaande tabellen 4 en 5 is het verloop van de omvang van de veestapel in de gemeente Lingewaard in de afgelopen jaren weergegeven.

Tabel 4. Omvang van de veestapel in de gemeente Lingewaard, hokdieren (CBS)

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Varkens	aantal	27.540	26.860	29.610	28.241	25.068	23.797	24.229
Biggen	aantal	4.732	5.843	5.980	6.199	5.106	3.615	2.688
Fokvarkens	aantal	1.860	1.833	1.853	1.173	1.107	816	677
Vleesvarkens	aantal	20.948	19.184	21.777	20.869	18.855	19.366	20.864
Kippen	aantal	80.438	74.860	77.369	73.077	69.469	66.985	81.151
Leghennen	aantal	59.370	65.110	66.312	61.672	45.850	42.551	58.022
Ouderdieren van leghennen	aantal	10.300	-	-	-	-	-	-
Vleeskuikens	aantal	10.768	-	11.057	11.405	11.277	11.447	9.572
Ouderdieren van vleeskuikens	aantal	-	9.750	-	-	12.342	12.987	13.557
Kalkoenen	aantal	-	-	-	-	-	-	-
Slachteenden	aantal	-	-	-	-	-	-	-
Overig pluimvee	aantal	-	-	-	-	-	-	-
Konijnen	aantal	-	-	-	-	-	-	-
Edelpelsdieren	aantal	3.590	3.795	3.900	3.970	3.958	5.798	5.750
TOTAAL		111.568	105.515	110.879	105.288	98.495	96.580	111.130

Het aantal hokdieren is tamelijk stabiel, met uitzondering van het aantal edelpelsdieren. Het aantal varkens heeft gepiekt in 2007 (bijna 30.000 dieren) en is na een dip in 2010 in 2011 weer iets gegroeid. Na een krimp in de jaren 2005 - 2010 is het aantal kippen in 2011 sterk gegroeid en uitgekomen op een aantal dat hoger ligt dan in 2005. Het aantal

edelpelsdieren is met ruim 60% gegroeid tussen 2005 en 2011. Het totale aantal hokdieren is in 2011 op eenzelfde niveau als in 2005.

Tabel 5. Omvang van de veestapel in de gemeente Lingewaard, graasdieren (CBS)

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rundvee	aantal	3.573	3.791	4.083	4.012	3.891	3.239	3.174
Melk- en fokvee	aantal	2.102	2.186	2.113	2.104	2.122	2.211	2.270
Vlees- en weidevee	aantal	1.471	1.605	1.970	1.908	1.769	1.028	904
Schapen	aantal	3.096	2.860	3.033	3.140	3.182	2.826	2.944
Geiten	aantal	1.091	1.481	1.172	1.284	1.212	1.401	1.857
Paarden en pony's	aantal	349	437	443	387	332	325	260
Paarden	aantal	183	224	247	249	233	237	191
Pony's	aantal	166	213	196	138	99	88	69
TOTAAL		8.109	8.569	8.731	8.823	8.617	7.791	8.235

De rundveestapel krimpt sinds 2007. Deze daling zit vooral in het aantal vlees- en weideveedieren. Het aantal schapen is tamelijk stabiel, maar het aantal geiten is sterk toegenomen (+70% in 2011 ten opzichte van 2005). Het aantal paarden en pony's laat sinds 2007 een krimp zien. Er zijn vooral veel minder pony's (58% minder). Het totale aantal graasdieren laat zien dat er sprake was van een groei tot en met 2008, een dip in 2010 en een sterke toename in 2011, waarmee het totale aantal graasdieren in 2011 hoger ligt dan in 2005.

In het aantal bedrijven is een sterke krimp waar te nemen. Na een stabiel aantal bedrijven in de periode 2005 - 2008, is het aantal sinds 2009 sterk gedaald. Het feit dat de totale veestapel op een vergelijkbaar niveau is als in 2005, laat zien dat sprake is van intensivering/schaalvergroting: gemiddeld meer dieren per bedrijf.

Tabel 6. Aantal bedrijven met graas- en/of hokdieren in de gemeente Lingewaard (CBS)

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Grasland en groenvoeder- gewassen	aantal	147	136	135	141	131	126	121
Graasdieren	aantal	108	109	106	101	94	90	83
Hokdieren	aantal	41	41	42	42	35	34	33
TOTAAL		296	286	283	284	260	250	237

Ontwikkelingsruimte gekoppeld aan de bouwvlakken

In het nieuwe bestemmingsplan wordt de grootte van de bouwvlakken van de veehouderijen opnieuw vastgesteld. Binnen de bouwvlakken kan ruimte zijn voor uitbreiding. De wijze waarop de grootte van de bouwvlakken wordt vastgesteld wordt hieronder toegelicht.

Daarnaast staat het bestemmingsplan toe dat de bouwvlakken worden vergroot middels een wijzigingsbevoegdheid. Dit is reeds toegelicht in paragraaf 2.3.1. Het in pandig bedrijfsmatig houden van dieren is uitsluitend op de begane grondlaag van een agrarisch bedrijfsgebouw toegestaan.

Vaststellen bouwvlakken in nieuwe bestemmingsplan

De volgende werkwijze ligt aan het bepalen van de grootte van het bouwvlak in het nieuwe bestemmingsplan ten grondslag:

- Bepalen van een bouwvlakvoorstel op basis van de volgende informatie (in volgorde van relevantie):
  - de feitelijke situatie conform de luchtfoto;
  - perceelsgrenzen;
  - het vigerend toegekend bouwvlak.
- Toetsing van het bouwvlakvoorstel aan de volgende uitgangspunten:
  - als uitgangspunt voor de omvang geldt een maat van 1ha. Indien het voorgestelde bouwvlak sterk afwijkt van deze maat, wordt nagegaan of er redenen zijn een kleiner dan wel groter bouwvlak toe te kennen;
  - indien een bedrijf het vigerende bouwvlak voor een aanzienlijk deel niet heeft benut (meer dan 1/3 deel), wordt nagegaan of er reden is het bouwvlak te verkleinen. In deze gevallen wordt het bestaande bebouwd en verhard oppervlak, op basis van de luchtfoto, als uitgangspunt gehanteerd en een bouwvlak op maat toegekend.

Duurzaamheid is een belangrijk uitgangspunt bij het opstellen van het bestemmingsplan. Derhalve worden uitbreidingsmogelijkheden uitsluitend middels een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan geboden. Aan de wijzigingsbevoegdheid worden randvoorwaarden gekoppeld die een duurzaam ruimtegebruik waarborgen. Als uitgangspunt geldt dan ook dat ten opzichte van het vigerende bouwvlak geen nieuwe uitbreidingsmogelijkheden worden toegekend.

Indien binnen de vigerende agrarische bouwvlakken de gebruiksmogelijkheden geheel zijn benut en er derhalve geen rechtstreekse bebouwings- en/of overige voorzieningsuitbreiding van (bv.) 15% meer te realiseren is binnen het bouwvlak, zou een geringe vergroting van het vigerende bouwvlak (tot 15%) kunnen worden toegepast, mits de omvang van het nieuwe agrarische bouwvlak niet meer dan 1,5 ha bedraagt. De vergroting wordt op basis van een concreet uitbreidingsplan toegestaan, waarbij aangetoond kan worden dat reeds een daadwerkelijke investering heeft plaats gevonden (bv opstellen van een bouwplan en/of bedrijfsplan). Slechts een beperkt aantal bouwvlakken is uitgebreid.

Verwachtingen ten aanzien van uitbreidingen in de grondgebonden landbouw en de intensieve veehouderij

Uitbreiding van agrarische bedrijven kan leiden tot een toename van vee in het buitengebied. Deze toename kan op verschillende manieren plaatsvinden:

1. Grondgebonden landbouw:
  - a. uitbreiding van een bestaande veehouderij;
  - b. een akkerbouwbedrijf wordt een veehouderij (al dan niet gemengd).
2. Intensieve veehouderij:
  - a. uitbreiding van een bestaande intensieve veehouderij.

Ad 1. Grondgebonden landbouw

Hoewel het beoogde nieuwe bestemmingsplan ruimte voor uitbreiding biedt, zal niet iedere veehouderij dit in de praktijk doen. Daarnaast is het niet waarschijnlijk dat de veehouderijen die wel gaan uitbreiden de ruimte die in het bestemmingsplan geboden wordt ten volle zullen gaan benutten.

Ad 2. Intensieve veehouderij

Zoals de vorige paragraaf laat zien, is het aantal hokdieren tamelijk stabiel, met uitzondering van het aantal edelpelsdieren. Dit is sterk gegroeid: ruim 60% tussen 2005 en 2011. Het aantal kippen is tot en met 2010 gedaald, maar in 2011 weer sterk gegroeid en uitgekomen op een aantal dat hoger ligt dan in 2005.

Het totale aantal hokdieren is in 2011 op eenzelfde niveau als in 2005. Het totale aantal bedrijven met hokdieren is echter met 20% gedaald. Deze cijfers duiden op een schaalvergroting van de intensieve veehouderijen, passend in de landelijke trend.

Het beoogde nieuwe bestemmingsplan biedt ruimte voor bestaande intensieve veehouderijen om uit te breiden. Gezien de trend van de afgelopen jaren wordt verwacht dat het aantal intensieve veehouderijen zal afnemen, maar dat de bestaande veehouderijen groter worden.

Scenario plan-MER veehouderij

Vanwege de vele factoren die spelen omtrent de ontwikkeling van de veehouderij, is het moeilijk om een uitspraak te doen over een toekomstscenario voor de veehouderij in Lingewaard. Het plan-MER voor het bestemmingsplan Buitengebied is bedoeld om de effecten van de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt in kaart te brengen.

Grondgebonden veehouderij

Gezien de mogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan in beginsel biedt voor uitbreiding van de landbouw, wordt in het plan-MER uitgegaan van een scenario waarbij de omvang van de grondgebonden veehouderij toeneemt. In het groeiscenario wordt voor de in werking zijnde bedrijven aangesloten bij de in het bestemmingsplan geboden uitbreidingsruimte. De huidige bouwvlakken zijn gemiddeld 1 hectare. Er wordt met het bestemmingsplan uitbreiding naar 2,0 ha mogelijk gemaakt. Het 'maximale' groei scenario houdt rekening met trends in de veehouderij waarin sprake is van een beperkte groei. Tevens wordt het scenario gebaseerd op kerncijfers van het LEI, waarin is

aangegeven welke bedrijven in de toekomst levensvatbaar zijn. Het toekomstscenario zal worden getypeerd als realistisch maximaal.

Hobbymatige agrarische activiteiten krijgen geen agrarische bestemming maar een woonbestemming. Voor de agrarische bedrijven met een bedrijfsomvang tot 20 NGE (veelal afbouwende agrariërs) maar met een vigerend agrarisch bouwvlak (EN geldende milieuvergunning/-melding) vindt een individuele beoordeling plaats of het een agrarisch bedrijf dan wel hobbymatige activiteit betreft.

Intensieve veehouderij

Bij de berekeningen wordt rekening gehouden met de maximale emissiewaarden vanuit het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (zie paragraaf 2.2.2) en de hiermee samenhangende te verwachten emissiereductie op bedrijfsniveau.

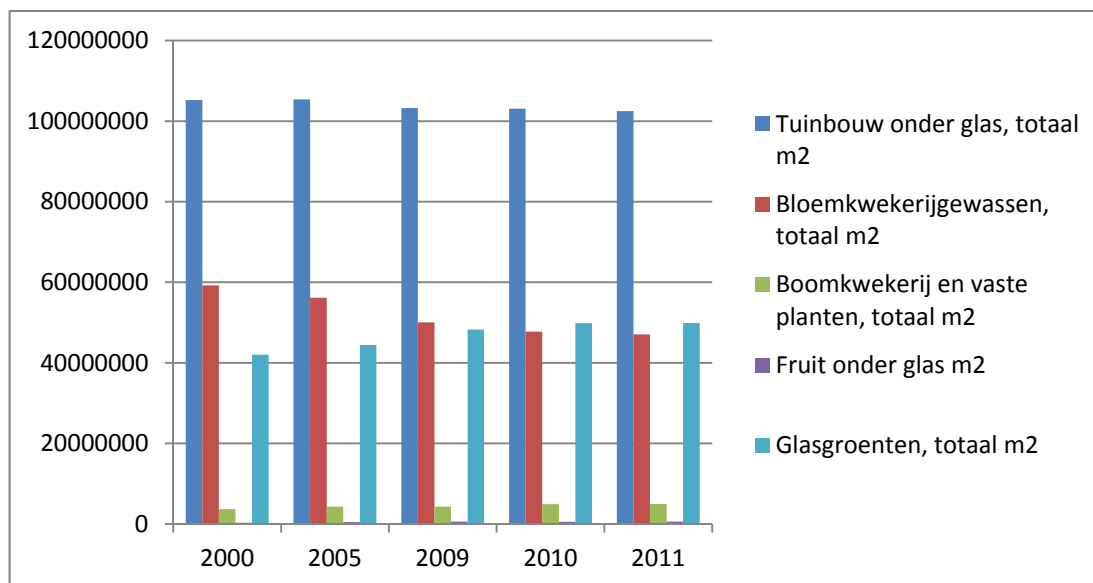
Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Om de effecten die het bestemmingsplan biedt in kaart te kunnen brengen is het ook noodzakelijk inzicht te verschaffen in de huidige situatie en autonome ontwikkeling. De emissies in deze referentiesituatie (de huidige feitelijke situatie) worden gebaseerd op de vergunde emissies. De vergunde emissies zijn in de gemeente Lingewaard een goed maat voor de emissies in de referentiesituatie. De gemeente heeft namelijk als regel dat op het moment dat een uitbreidingsvergunning verleend wordt, een half jaar na dato wordt gecontroleerd of de uitbreiding daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Is dit niet het geval dan wordt de vergunning in beginsel weer ingetrokken.

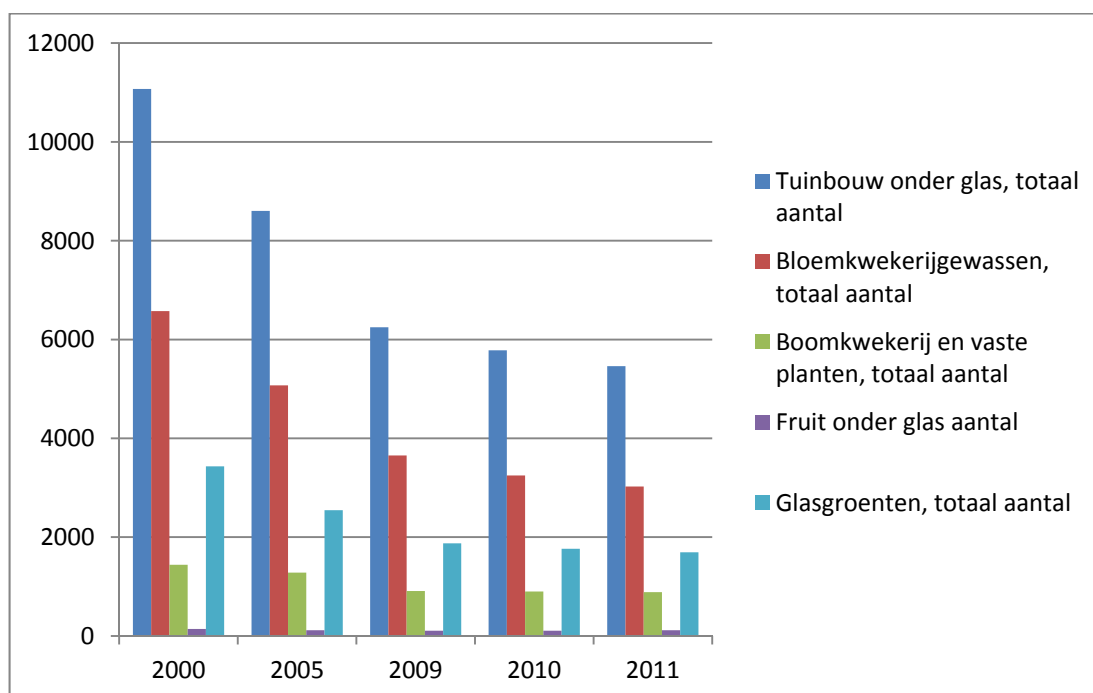
3.2.2 Ontwikkelingsruimte voor glastuinbouw

Algemene ontwikkelingen in de glastuinbouw in Nederland

Onderstaande figuren laten de ontwikkelingen in de Nederlandse glastuinbouw zien tussen 2000 en 2011. Uit de figuren wordt duidelijk dat het totale oppervlakte tuinbouw onder glas, in m², tamelijk stabiel is. De samenstelling is wel iets gewijzigd: minder bloemkwekerijgewassen, maar meer glasgroenten. Het aantal bedrijven is in dezelfde periode gehalveerd, zowel in het totale aantal bedrijven onder glas, als in elke onderliggende sector. Dit duidt op een sterke schaalvergroting in de glastuinbouw: veel meer oppervlakte per bedrijf.

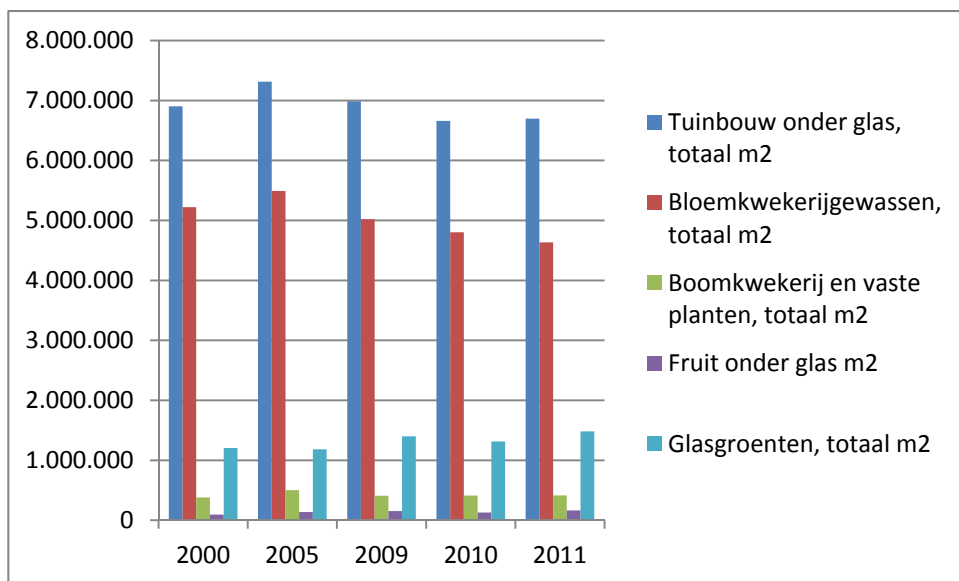
Figuur 3. Ontwikkeling in oppervlakte glastuinbouw in Nederland (CBS)

Figuur 4. Totaal aantal bedrijven glastuinbouw in Nederland (CBS)

Ontwikkelingen glastuinbouw in de gemeente Lingewaard

Er wordt, indien mogelijk, gebruik gemaakt van voor Lingewaard specifieke gegevens.

Figuur 5. Totaal aantal bedrijven glastuinbouw in Gelderland (CBS)

Omvang glastuinbouw en het nieuwe bestemmingsplan

Binnen de bestemming voor de concentratiegebieden glastuinbouw worden voor glastuinbouwbedrijven geen bouwvlakken aangeduid. Hierdoor is het mogelijk dat binnen deze bestemming direct nieuwe glasopstanden kunnen worden opgericht. Aan de maatvoering worden in de regels eisen gesteld. Indien bedrijven uitbreiden, dan dient op het eigen terrein de waterberging geregeld te worden.

In het bestemmingsplan zal voor de bestaande glastuinbouwbedrijven buiten de concentratiegebieden glastuinbouw een bouwvlak worden opgenomen. Hiermee wordt aangesloten bij de systematiek voor de overige agrarische bedrijven. Voor deze bedrijven wordt een eenmalige uitbreiding van maximaal 20% mogelijk gemaakt. De regeling sluit hiermee aan op de Ruimtelijke Verordening van de provincie Gelderland.

De locatie Kamervoort is in de Ruimtelijke Verordening Gelderland aangewezen als reservelocatie glastuinbouw. De ontwikkeling van dit gebied is pas aan de orde als in de aangewezen concentratiegebieden (Bergerden én herstructureringsgebied glastuinbouw Huissen-Angeren) geen ruimte meer is voor nieuwe glastuinbouwbedrijven. Dit bestemmingsplan maakt de vestiging van glastuinbouwbedrijven in het gebied De Kamervoort dan ook niet mogelijk. Nieuwvestiging is alleen mogelijk als het bestemmingsplan wordt herzien.

Op grond van de Ruimtelijke Verordening Gelderland kunnen regionale glastuinbouwclusters worden bestemd. Een regionaal cluster kan bestemd worden voor hervestigers uit de provincie. Ten noorden van Gendt is in deze verordening weliswaar een zoekzone voor een regionaal glastuinbouwcluster opgenomen, echter ook hervestigers zouden zich naar het oordeel van het college moeten vestigen in de concentratiegebieden. Uitwerking van een cluster Gendt is pas aan de orde als geen ruimte is voor nieuwvestiging c.q. hervestiging in de concentratiegebieden. Om die reden wordt in dit bestemmingsplan geen regionaal glastuinbouwcluster ten noorden van Gendt bestemd.

Het beoogde nieuwe bestemmingsplan biedt ruimte voor nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven in de concentratiegebieden en biedt uitbreidingsruimte aan bestaande bedrijven. Dit leidt zowel tot een toename van het totale aantal bedrijven, als van de oppervlakte van de bestaande bedrijven. Ook zullen de nieuwe bedrijven gemiddeld groter in oppervlakte zijn dan de bestaande bedrijven, gezien de trend tot schaalvergroting.

Scenario plan-MER glastuinbouw

Voor de glastuinbouw wordt uitgegaan van de in het bestemmingsplan mogelijk gemaakte groei. Buiten de concentratiegebieden wordt een eenmalige uitbreiding van maximaal 20% van het bouwvlak mogelijk gemaakt. We nemen als uitgangspunt dat alle bouwvlakken voor glastuinbouw met 20% toenemen.

Binnen de concentratiegebieden worden in de regels van het bestemmingsplan eisen gesteld aan de maatvoering van glasopstanden; er worden geen bouwvlakken aangeduid. In het scenario gaan we dan ook uit van een maximale opvulling van de in het bestemmingsplan opgenomen concentratiegebieden. Locatie Kamervoort en cluster Gendt worden niet in het bestemmingsplan opgenomen, waarmee vestiging in deze gebieden niet mogelijk is zonder bestemmingsplan herziening. Deze locaties worden in het met 'maximale groei' aangeduide scenario dan ook buiten beschouwing gelaten.

3.3 Beïnvloeding natuur

Natura 2000-gebieden

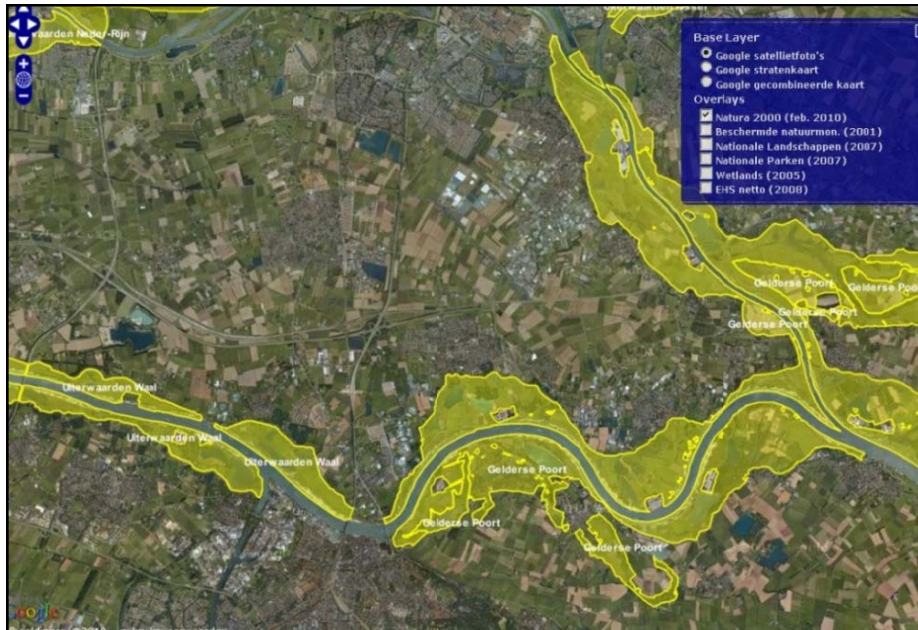
Zoals in paragraaf 2.2 is aangegeven, moet een onderwerp in het plan-MER meegenomen worden indien er een Passende Beoordeling voor gemaakt moet worden. Een Passende Beoordeling moet gemaakt worden wanneer significante effecten op een Natura 2000-gebied niet kunnen worden uitgesloten.

In het zuidoosten ligt op en rond de gemeentegrens van Lingewaard het rivierenlandschap Gelderse Poort, dat is aangewezen als Natura 2000-gebied. Dat betekent dat hier unieke natuurwaarden aanwezig zijn waarvoor specifieke instandhoudingsdoelen zijn opgesteld.

Daarnaast zijn ook enkele verder weg gelegen Natura 2000-gebieden mogelijk van belang in de natuurbeoordeling voor het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Lingewaard. Een overzicht van alle gebieden binnen een straal van 20 km van het plangebied wordt gegeven in onderstaande tabel 7. In figuur 6, 7 en 8 zijn deze gebieden op kaart weergegeven.

Tabel 7. Overzicht Natura 2000-gebieden binnen een straal van 20 km van het buitengebied van de gemeente Lingewaard

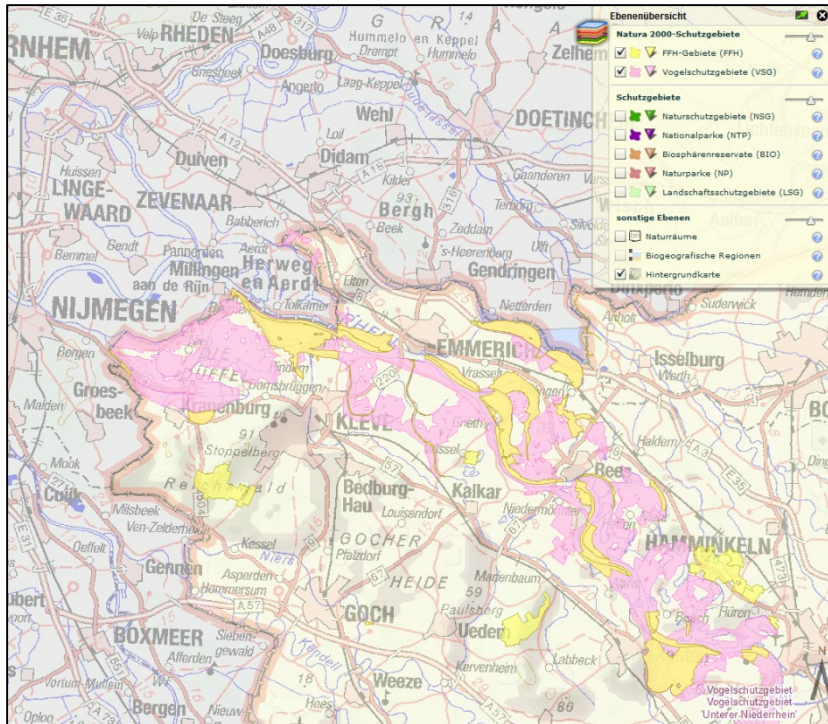
Natura 2000-gebied	Oppervlakte (ha)	Afstand tot gemeentegrens (km)
Gelderse Poort	6.105	-
Uiterwaarden IJssel	9.209	1,4
<i>Unterer Niederrhein</i>	<i>25.809</i>	<i>1,4</i>
Uiterwaarden Waal	5.525	2,0
Veluwe	91.200	5,2
Uiterwaarden Neder-Rijn	3.259	9,6
De Bruuk	100	9,8
Sint Jansberg	226	12,0
Oeffelter Meent	104	15,6
Zeldersche Driessen	92	17,4
Landgoederen Brummen	698	19,1

Figuur 6.   Kaart met Nederlandse Natura 2000-gebieden in de directe omgeving van de gemeente Lingewaard

Figuur 7.   Kaart met Nederlandse Natura 2000-gebieden een straal tot 20 km van de gemeente Lingewaard

Figuur 8. Kaart met Duitse Natura 2000-gebieden in de omgeving van de gemeente Lingewaard

Gevoeligheid voor stikstofdepositie

Veel Natura 2000-gebieden hebben tot doel om bedreigde Habitattypen te beschermen. Veel van deze Habitattypen zijn gevoelig tot zeer gevoelig voor stikstofdepositie. In verscheidene rapporten van Alterra worden de kritische depositiewaarden voor stikstof voor verschillende Habitattypen en natuurgebieden onderzocht. De kritische depositiewaarde (KDW) is gedefinieerd als 'de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie' [Van Dobben & Van Hinsberg 2008].

In de onderstaande tabel is per gebied (binnen een straal van 20 km van de gemeente Lingewaard, NL) de meest kritische depositiewaarde (laagste KDW) weergegeven en de actuele depositie. Deze laatste is gebaseerd op de grootschalige depositiekaart van 2010 van het Planbureau voor de Leefomgeving [PBL, 2010]. De depositiewaarden zijn uitgedrukt in mol/ha/jr.

Toetsing in de passende beoordeling vindt plaats aan deze kritische depositiewaarden, daarbij tevens rekening houdend met de generieke maatregelen die de overheid neemt om de stikstofdepositie te verlagen om zo de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden op termijn te behalen zoals geformuleerd in de Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS) van het Ministerie van LNV.

Tabel 8. Depositiewaarden Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebied	Laagste KDW	Depositie 2010 (bij benadering)	Overschrijding
Gelderse Poort	1.250	2.490	1.240
Uiterwaarden IJssel	1.250	2.890	1.630
Uiterwaarden Waal	1.250	2.010	760
Veluwe	400	2.420	2.020
Uiterwaarden Neder-Rijn	1.400	2.850	1.450
De Bruuk	830	1.750	920
Sint Jansberg	1.100	2.160	1.060
Oeffelter Meent	1.250	2.130	880
Zeldersche Driessen	1.100	2.320	1.220
Landgoederen Brummen	410	2.030	1.620

Activiteiten met mogelijke effecten op natuur

De activiteiten die in het plan-MER worden beschreven, die van invloed kunnen zijn op de milieukwaliteit van Natura 2000-gebieden (en op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) zijn in onderstaande tabel weergegeven. Daarnaast worden ook eventuele effecten op beschermde soorten (Flora- en faunawet) of bedreigde soorten van de Rode Lijst meegenomen in het plan-MER.

Tabel 9. Invloed op natuur

Activiteit	Natura 2000-gebied	Ecologische Hoofdstructuur
Uitbreiding landbouw	Significante effecten op Natura 2000-gebied Gelderse Poort en verder weg gelegen Natura 2000-gebieden zijn op dit moment niet uit te sluiten	Effecten op EHS zijn op dit moment niet uit te sluiten.
Uitbreiding glastuinbouw	Significante effecten op Natura 2000-gebied Gelderse Poort en verder weg gelegen Natura 2000-gebieden zijn op dit moment niet uit te sluiten	Effecten op EHS zijn op dit moment niet uit te sluiten.
Overige ontwikkelingen	Significante effecten op Natura 2000-gebied Gelderse Poort en verder weg gelegen Natura 2000-gebieden zijn op dit moment niet uit te sluiten	Effecten op EHS zijn op dit moment niet uit te sluiten.

In het plan-MER zal aandacht worden besteed aan de mogelijke milieugevolgen die optreden in het Natura 2000-gebied Gelderse Poort, in verder weg gelegen Natura 2000-gebieden en ten opzichte van de EHS. Voor de onderwerpen waarvoor significante effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten, zal een Passende Beoordeling gedaan worden. De Passende Beoordeling zal aansluiten bij het detailniveau van het plan-MER en het abstractieniveau van het bestemmingsplan. De Passende Beoordeling wordt als bijlage bij het plan-MER opgeleverd.

3.4 Cumulatieve effecten

In het plan-MER worden de samenhang en de relaties tussen activiteiten en het integrale bestemmingsplan beoordeeld op basis van milieu-impact. Deze milieubeoordeling valt onder de noemer 'cumulatieve effecten'. Cumulatie van effecten vindt plaats wanneer meerdere activiteiten met een zelfde soort effect plaats vinden binnen een gebied. Daar waar ontwikkelingen onmogelijk dreigen te worden vanwege de overschrijding van wettelijke normen, zal dit worden aangegeven.

In het plan-MER worden drie benaderingen toegepast om de cumulatieve effecten te beschrijven:

- De onderwerpen uit het plan-MER worden in beschouwing genomen (zie paragraaf 2.3).
- De onderwerpen die niet zijn meegenomen in het plan-MER worden in beschouwing genomen (dit zijn de 'kleinere' activiteiten die individueel weinig invloed hebben op het milieu).
- Ook wordt gekeken of er andere relevante ontwikkelingen in het gebied plaatsvinden, waarmee rekening moet worden gehouden. Cumulatie van effecten kan immers plaatsvinden met activiteiten in het buitengebied zelf, maar ook met activiteiten die daarbuiten plaatsvinden, zoals:
  - de mogelijke aanleg van de A15;
  - ruimte voor de Rivier/natuurontwikkelingsplannen in de uiterwaarden in de Huissense Waarden (voorontwerp bestemmingsplan na zomer in procedure), Gendtse Waard (in voorbereiding, ontwikkeling nog niet duidelijk) en Bemmelse Waard (bestemmingsplan onherroepelijk, in verleden geen MER uitgevoerd);
  - de ontwikkeling van Park Lingezege (bestemmingsplan vastgesteld, MER uitgevoerd).

3.5 Ontwikkeling van alternatieven

In het plan-MER wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van alternatieven met betrekking tot de mee te nemen onderwerpen. Omdat de locaties van de agrarische bedrijven over het algemeen vast liggen, ligt het ontwikkelen van inrichtingsalternatieven voor de uitbreiding van de landbouw en de uitbreiding van de glastuinbouw het meest voor de hand. Locatiealternatieven kunnen ontwikkeld worden, gekoppeld aan de landschapstyperingen in het buitengebied (Het Zeegbos, Oeverwallen, Dijkzone, Komgronden en herstructureringsgebied glastuinbouw Huissen-Angereren). In het kader van deze alternatieven wordt aangegeven op welke locatie binnen de gemeente Lingewaard ontwikkelingen beter passen, en waar niet.

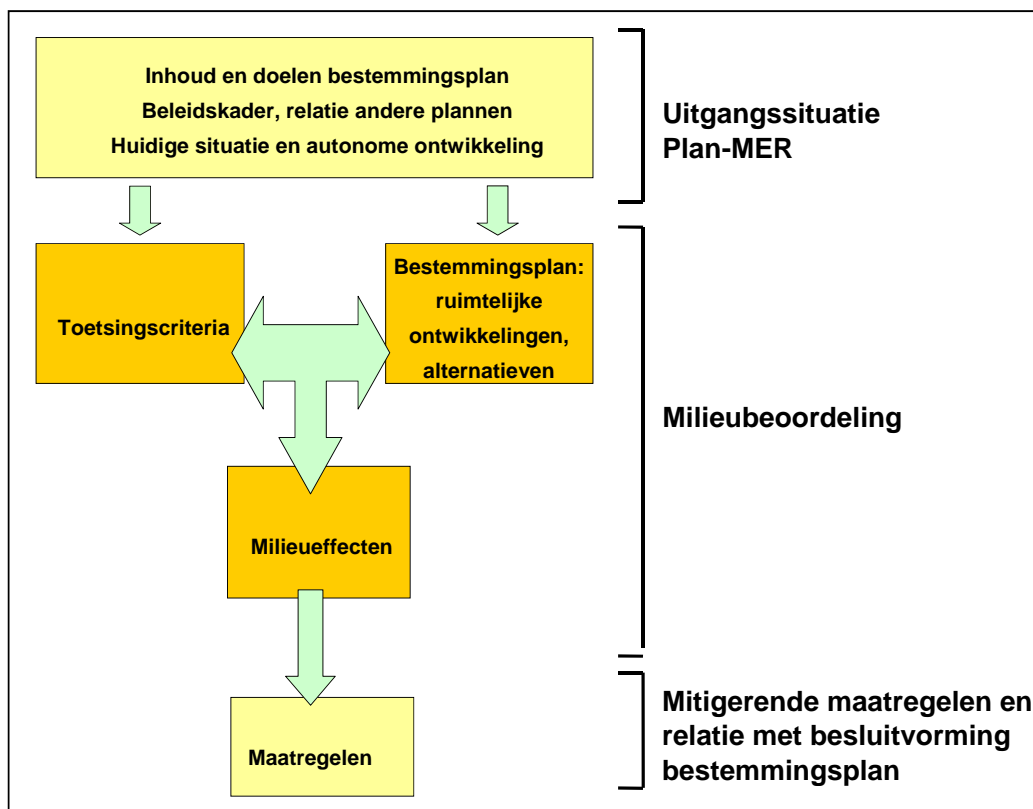
4 AANPAK MILIEUBEOORDELING

4.1 Inleiding

Het doel van een plan-MER is het op een systematische en inzichtelijke wijze beschrijven van de milieueffecten van het bestemmingsplan Buitengebied binnen de vastgestelde reikwijdte en het detailniveau. Kern van het plan-MER is de effectbeschrijving van de verschillende onderdelen die meegenomen worden in het plan-MER, en de mogelijke alternatieven.

4.2 Aanpak en toetsingskader

De aanpak die ten grondslag ligt aan het plan-MER is in onderstaande figuur 9 weergegeven.

Figuur 9. Aanpak plan-MER

De basis voor de effectbeschrijving is een beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling indien er geen (grootschalige) ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van de gemeente Lingewaard zouden plaatsvinden. Daarnaast worden milieukeurmerken en milieuproblemen in de gemeente in beeld gebracht. Beide elementen samen geven de kwetsbaarheid van het milieu aan in relatie tot de mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen. De beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling vindt pragmatisch plaats gericht op de onderwerpen die beoordeeld worden.

Het plan-MER wordt opgesteld op basis van beschikbare informatie. Ontbrekende informatie zal als leemten in kennis en informatie worden opgenomen in het plan-MER en vormt een aandachtspunt voor eventuele vervolgmessen.

Tenslotte worden in het plan-MER de samenhang en de relaties tussen activiteiten en het integrale bestemmingsplan beoordeeld op basis van milieu-invloed. Deze milieubeoordeling valt onder de noemer 'cumulatieve effecten'.

Toetsingskader

Voor de effectbeschrijving worden de verschillende onderdelen die meegenomen worden in het plan-MER in beginsel beoordeeld op basis van de milieuaspecten zoals weergegeven in onderstaand kader.

Kader 5. Te beoordelen milieuaspecten ten behoeve van de effectbeschrijving

- **Natura 2000**
  - Passende beoordeling
- **Overig Natuur**
  - Ecologische hoofdstructuur (EHS)
  - Beschermde soorten
  - Rode Lijst soorten
- **Bodem en Water**
  - Bodemkwaliteit
  - Waterkwaliteit
  - Waterkwantiteit
- **Landschap, cultuurhistorie en archeologie**
- **Woon- en leefomgeving**
  - Luchtkwaliteit
  - Geur
  - Geluid
  - Fysieke veiligheid
  - Gezondheid
- **Verkeer en mobiliteit**
- **Klimaat en energie**

Als basis voor de effectbepaling zal zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van kwantitatieve gegevens. De uiteindelijke beoordeling van de effecten is kwalitatief, waarbij gescoord wordt op een 5-puntsschaal van '- -' tot '+ +'.

4.3 Resultaat

Het resultaat van de exercitie is een plan-MER waarmee vanuit het oogpunt van milieu argumenten worden aangedragen voor bepaalde keuzes in het bestemmingsplan.

Als bijlage bij het (ontwerp) bestemmingsplan wordt een motiveringsparagraaf 'motivering van keuzen op basis van plan-MER' gevoegd, waarin wordt beschreven op welke manier de milieuonderzoeken uit het plan-MER bepalend zijn geweest voor de keuzes in het (ontwerp) bestemmingsplan.

Concept inhoudsopgave

Plan-MER bestemmingsplan Buitengebied gemeente Lingewaard

Samenvatting

1. Plan milieueffectrapportage

Aanleiding
Doel plan-MER in relatie met het bestemmingsplan
Procedure en betrokken partijen
Reikwijdte en detailniveau informatie
Aanpak milieueffectbeoordeling

2. Bestemmingsplan Buitengebied

Inhoud en doelen bestemmingsplan
Relatie met andere plannen en programma's
Relevante beleidsdoelstellingen
Voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen
Mogelijke alternatieven en varianten (inclusief motivering)

3. Gebiedsbeschrijving

Beschrijving buitengebied
Huidige situatie en autonome ontwikkeling

4. Toetsingskader voor milieubeoordeling

Toetsingscriteria
Uitwerking toetsingscriteria

5. Beoordeling milieueffecten

Milieueffecten van ruimtelijke ontwikkelingen en alternatieven:
Mitigerende maatregelen
Samenvattende beoordeling en vergelijking van alternatieven

6. Cumulatieve milieueffecten

Cumulatie onderwerpen plan-MER
Cumulatie activiteiten in de omgeving

7. Leemten in kennis en monitoring

Leemten in kennis
Monitoringsprogramma milieugevolgen

Bijlagen

Verantwoording gebruikte informatie, leemten in kennis en informatie
Verantwoording van het proces om te komen tot de milieubeoordeling

Literatuur

CBS [2011] Statline, Centraal Bureau voor de Statistiek
(<http://statline.cbs.nl/statweb/?LA=nl>).

Commissie m.e.r. [2010] Uitgebreide m.e.r.-procedure, Commissie voor de milieueffectrapportage, Utrecht
(http://www.commissiemer.nl/nieuws_extra.aspx?id=2484).

N2000-gebiedendatabase
(<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=6&id=n2k67>).

Overzichtskaart N2000-gebieden
(http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/gebieden/overzichtskaart_n2k.pdf).

PBL [2010] Grootschalige Depositiekaart Nederland, Totaal stikstof
(<http://geodata.rivm.nl/gcn/>).

Van Dobben, H. en Van Hinsberg, A. [2008] Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden, Alterra-rapport 1654, Alterra, Wageningen.